

Tadqiqot.uz

**ЎЗБЕКИСТОН
ОЛИМЛАРИ ВА
ЁШЛАРИНИНГ
ИННОВАЦИОН
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ТАДҚИҚОТЛАРИ
МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

2021

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

**30 APREL
№27**

CONFERENCES.UZ

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 27-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
13 - ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
27-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-13**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
27-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-13**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 27-қўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 апрель 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 10 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохидат Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Рахмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

**АРХИТЕКТУРА ВА ДИЗАЙН ЙЎНАЛИШИ
РИВОЖЛАНТИРИШ**

1. Ischanov G'ulomdjon Abdullayevich	
TOSH GATE.....	7

АРХИТЕКТУРА ВА ДИЗАЙН ЙЎНАЛИШИ РИВОЖЛАНТИРИШ

TOSH GATE

Ischanov G'ulomdjon Abdullayevich
Urganch davlat universiteti oqituvchisi

Annotation: In this article, the methods of construction of Tosh Gate of Khiva, architectural composition, building materials, history of construction, devices of aboveground and underground parts, which are of special importance in the ancient Khorezm architecture, are described in scientific sequence and in-depth analysis for the first time. Much of this information is being inserted into scientific circulation for the first time.

Key words: architectural monument, minaret, basement, lantern, construction material, spiral, mezzanine, lantern, staircase, earthquake resistant.

Introduction

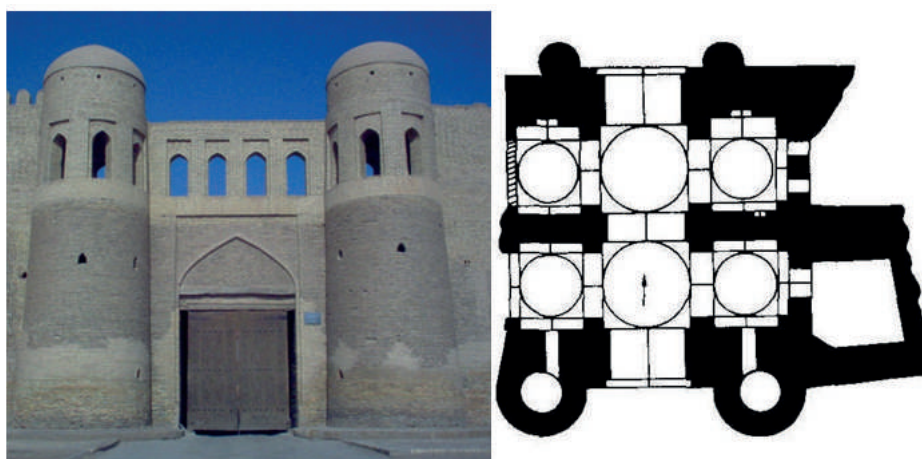

Figure 1. Tosh Gate Overview

1. The year of restoration of the architectural monument: -1830-1910.

2. An architectural location:

The Tosh Gate - Ichan Qala is located near the southeast corner of the Museum-Reserve (Figure 1).

3. Historical information about the architectural monument:

The stone is made of brick, which was sponsored by Said Mohammedan, a member of the Darvas Khan's officials. This is why the gate is called the Tosh (Stone) Gate. In the late 19th century, this gate was rebuilt in the time of Muhammad Rakhimkhan - Feruz II.

Today, the Stone Gate is beautifully restored by the museum's staff. [1]

4. Information on the size of the architectural building and construction materials:

The Stone Gate -

Total gate size is 19.70 x 17.0 m;

The height of the gate is 10.0 m;

The width of the gates is 4.83 m;

Gateway length - 10.0 m;

The diameter of the gate dome is 4.20 m;

The side rooms of the gate were 3.20 x 3.20 m;

The height of the side rooms is 9.30 m;

The mosque is completely rebuilt from brick and
Muslim brick in square measure - 26.0 x 26.0 x
4.50 cm and 27.0 x 27.0 x 4.50 cm;

The composition of the brick-making mixture - the size of clay and 10-brick and 10-line
bricks (10r + 10sh) - 68 -70cm;

The sofas in the bedrooms are square
made of brick;

Brick was used for smoothing bricks;

The southern gate of Ichan-Kala - the Stone Gate is a 19th-century architectural monument.
The porch was built of brick after the decay and no brickwork was used (Fig. 1.2). [2]

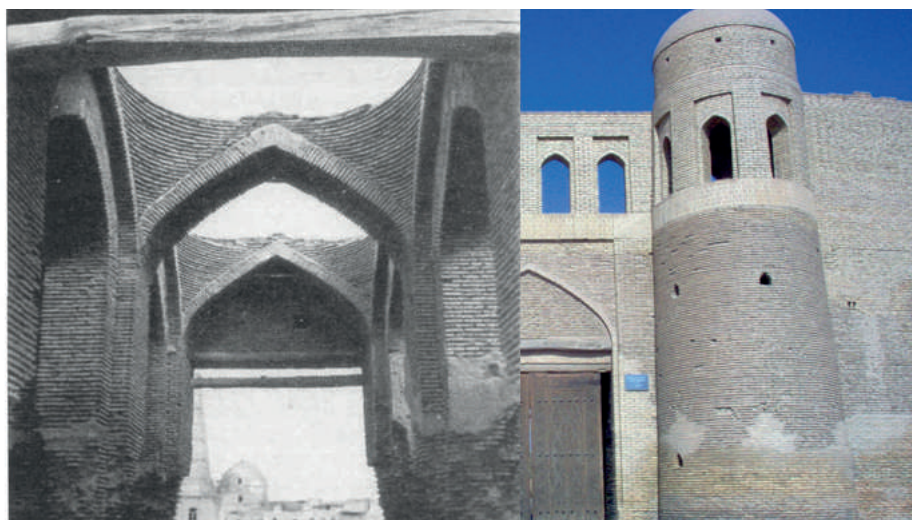

Figure 2. The Stone Dome's roof ceilings have been demolished, and it has now been restored

The Stone Gate is square, as shown in Figure 1, and has a total of 6 gates - large and small. The porch is a flat deck with two large domes built over a 10-meter-long passageway. Rooms for special guards have been built around the dome passageways, with bouquets of towers on either side. Inside the towers was a guardhouse and a staircase with an upstairs and an auditorium upstairs. The tops of the towers are decorated with beautifully shaped dome designs. [3]

The stone walls and ceilings of the stone gate are made of solid brick, climbing from the wall as a continuation of the rear walls and covered by a spherical dome (Figure 3).

Figure 3. Dome closure at the bottom of the stone gate corridor and the roof ceiling

5. Technical condition of the architectural monument:

The main bearing structures of the Stone Gate - the arched ceilings on the walls and the passage of the gates and the arched walls of the walls to this day, have still not retained their original strength, resilience, and elegance. Not only because of natural disasters - earthquakes, floods, strong winds, climate change - severe cold and hot air currents, freezing of mixtures, and so on, but the upper domes were destroyed during human activities, namely the throne wars.

The technical condition of the stone gate ceiling today is satisfactory. The moisture content around the gates is insignificant, and the lower walls are less affected by salinity. Termite, a biological adverse effect, did not seriously damage the wooden gates of the gate

Technical condition of the architectural building:

The Stone Gate -

- Reconstructed Roof Roofing - Satisfactory;
- Wall designs - good;
- Dome roof structures - good;
- Bricks are deformed and there are large, small cracks on it;
- Wall composition - good;
- Wood carving gates - good;
- The soils and bottom of the walls are damped 1.0 m
- and bricks partially damaged by salinity;
- Wooden structures are less affected by termites;
- Stone Gateway technical condition - good category.

List of used literature

1. Azimov I. Khiva minorali. 'Sanat'. 2002. № 7
2. Axmedov M.Q. O'rta Osiyo me'morchiligi tarixi. T.2015. 212 p.
3. Bulatova V.A., Notkin I.I. Xivaning arxitektura yodgorliklari. T.1963.48 p
4. Nazilov Dodo. Minora ramzi (Habits, rules and symbolic expressions). T.2006. 123 p.
5. Khiva ming gumbaz shahri. Tashkent, 1997, 68 p. 88 p.
6. Zohidov P.SH. Xivinskiye ugrozy. Stroitelstvo i arxitektura Uzbekistana. 1983. № 10. P 17-25.
7. Qodirova T.F. Sanat, arxitektura va shaharsozlik tarixi. Oliy o'quv yurtlari uchun darslik. – Toshkent: 'cho'lpon' NMIU. – 2012. – p. 4-97.
8. Mannoiev S.B. O'zbekiston zamonaviy shaharsozligida me'moriy ansambl va komplekslar. Samarqand. 2014. Avtoreferat.
9. Mankovskaya L.Yu. Xiva. Muzei pod otkrytym nebom. T.1982. p 18.
10. Masson M.E. Padayushiy minaret. (From the memoirs of a participant in the maintenance and rehabilitation of the «falling» northeastern minaret of the Ulugbek madrasah(1918-1932yy.). t.1969. p 67.
11. Durdieva G.S. Xivadagi 'Islomxo'ja' minorasining balandligini aniqlashdagi geodezik o'lchash ishlari. 'Problemy arxitektury I stroitelstva', Samarqand, 2011. № 2.
12. Notkin I.I. ansambl u vostochnyx vorot Ichan-Kaly v gorode Xive. Rukopis. 1957 y. arxiv Glav NPU obyektov kulturnovo naslediya.
13. Pribytkova A.M. konstruktivnye osobennosti sredneaziatskix minaretov X-XII cc. 'Arxitekturnoe naslediye'. M.1964. № 17.
14. Pugachenkova G.A. Arxitekturnie ruiny: restavratsiya ili konservatsiya. Stroitelstvo I arxitektura Uzbekistana. 1995. №1-2. P. 37-39.
15. O'rollov A., Qodirova T.F. 'O'rta Osiyo arxitektura yodgorliklarining tipologik asoslari'. T.2012. p 51.

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМІЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР" МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 27-КЎП ТАРМОҚЛИ ИЛМІЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

(13-қисм)

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусахҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 30.04.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000
